

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет хімії, екології та фармації
Кафедра екології та охорони навколишнього середовища

СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни

Основи екології
(назва дисципліни)

Підготовки	бакалавра
Спеціальності	052 Політологія
Освітньо-професійної програми	Політологія та державне управління

Силабус навчальної дисципліни “Основи екології” підготовки бакалавра, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 052 Політологія, за освітньо-професійною програмою Політологія та державне управління.

Розробник: Джам О. А., доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища, к. х. н., доцент.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри екології та охорони навколишнього середовища

протокол № 2 від 18 вересня 2020 р.

Завідувач кафедри:

(Гулай Л. Д.)

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки, 052 Політологія, Політологія та державне управління, бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90/3		Рік навчання 1-ий
		Семестр 1-ий
		Лекції 18 год.
		Практичні 10 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота 56 год.
		Консультації 6 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

ППП Джам Олена Адамівна

Науковий ступінь к.х. н.

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища

Контактна інформація olenadzham@gmail.com

Дні занять згідно розкладу

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

У наш час екологія стає для всього людства не тільки наукою, але й засобом мислення, поведінки, реальністю дій, до деякої міри навіть світоглядом. Без перебільшення можна сказати, що екологія стала однією зі сторін гуманізму, включаючи духовність, розуміння єдності людини з природою, високу культуру, інтелект. Для прийняття найефективніших рішень спеціалісти різних галузей господарювання повинні знати й розуміти механізми взаємодії в системі “суспільство - довкілля - техносфера”, мати уяву про правові та технологічні складові екологічних проблем. На сучасному етапі необхідне обов’язкове врахування того факту, що раціональне використання природних ресурсів і покращення екологічного стану довкілля, а в цілому – дотримання екологічних інтересів, складають основу природоохоронної орієнтації будь-яких видів діяльності людини.

2. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки бакалавра.

Вивчення дисципліни базується на отриманих студентами раніше знаннях з фізики, хімії, біології, перекликаючись з курсами інших базових дисциплін, які одночасно викладаються студентам.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою навчальної дисципліни “Основи екології” є формування у студентів необхідної бази знань з теоретичних і практичних питань сучасної екології, розуміння механізмів впливу людської діяльності на стан довкілля і зворотної дії, аналіз основних джерел впливу на оточуюче природне середовище та

першочергових вимог щодо його збереження, закладання в майбутніх спеціалістів основ екологічної культури.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Основи екології” є:

- формування світоглядних знань про основні тенденції розвитку екологічних особливостей природокористування;
- розкриття наукових основ вивчення екологічних проблем у відповідності з положеннями міжнародної стратегії сталого розвитку;
- надання інформації щодо поточного стану різних компонентів довкілля (поверхневих, підземних, питних вод, атмосферного повітря, ґрунтів та ін.);
- оцінка рівнів шкідливого впливу на них техногенних навантажень;
- виховання почуття відповідальності за забруднення природного середовища, стан довкілля, свідомості щодо необхідності дотримання природоохоронного законодавства;
- розвиток системи інтелектуальних та практичних умінь і навичок, стосовно оцінювання екостанів і екоситуацій, ступеня їх напруженості, ефективності охорони природи.

3. Результати навчання.

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- базовий понятійно-термінологічний апарат дисципліни;
- загальні закономірності розвитку та взаємодії системи “людина - суспільство - біота - довкілля”;
- основні форми та особливості антропогенної дії на оточуюче природне середовище;
- природно-наукові основи раціонального природокористування;
- фундаментальні екологічні принципи для оцінки екологічного стану регіону, країни;
- використання екологічних довідників, законодавчих та нормативних документів про охорону навколишнього природного середовища;
- формулювання практичних пропозицій для поліпшення стану навколишнього природного середовища та раціоналізації природокористування;
- оцінка ефективності використання природних ресурсів;
- застосування сучасних методів вирішення екологічних проблем та раціонального природокористування.

5. Структура навчальної дисципліни представляється у вигляді наступної таблиці.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Бали
Змістовий модуль 1. Основи теоретичної екології.						
Тема 1. Поняття екології як науки.	4	2		2		4
Тема 2. Природні екологічні системи.	6	1		4	1	4
Тема 3. Стратегія і тактика збереження та розвитку життя на Землі.	10	2	2	6		4
Разом за змістовим модулем 1	20	5	2	12	1	12
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти екології.						
Тема 4. Види забруднення навколишнього середовища.	7	1		6		4
Тема 5. Екологічні проблеми енергетики.	11	2	2	6	1	4
Тема 6. Забруднення атмосфери і	9	2	1	6		4

його наслідки.						
Тема 7. Антропогенний вплив на ґрунти і його наслідки.	10	2	1	6	1	4
Тема 8. Антропогенний вплив на гідросферу і його наслідки.	10	2	1	6	1	4
Тема 9. Основні принципи охорони навколишнього середовища.	11	2	2	6	1	4
Тема 10. Екологічні проблеми України та її регіонів.	12	2	1	8	1	4
Разом за змістовим модулем 2	70	13	8		5	28
Модульна контрольна робота 1						30
Модульна контрольна робота 2						30
Усього годин	90	18	10	56	6	100

6. Завдання для самостійного опрацювання.

1. Класифікація основних екосистем світу.
2. Кругообіг важливих хімічних елементів у біосфері.
3. Фенологія як наука.
4. Головні етапи використання речовини та енергії в екосистемах.
5. Вчення В. Вернадського про біосферу та ноосферу.
6. Джерела екологічної кризи та її вплив на біосферу.
7. Природні небезпечні явища і процеси.
8. Техногенні небезпечні явища і процеси.
9. Форми та механізми деградації біосфери.
10. Вплив людини на глобальні біосферні процеси.
11. Науково-технічний прогрес та екологія.
12. Людина у міському середовищі. Медична екологія.
13. Охорона генофонду. Червона книга України.
14. Соціально-організаційні та правові основи охорони природи.
15. Екологічна політика. Охорона природи на державному і міждержавному рівнях.
16. Система екологічного законодавства України.
17. Природні території та об'єкти, що підлягають особливій охороні.
18. Відповідальність за порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

IV. Політика оцінювання.

Студенти мають відвідувати аудиторні заняття за відсутності на те вагомих причин.

Оцінка навчальної роботи студентів включає в себе поточний та підсумковий контроль. Бали, які студенти отримують на практичних заняттях становлять поточний контроль. Формами поточного контролю є усне опитування (фронтальне, індивідуальне, комбіноване), практична перевірка сформованих вмінь, тестовий контроль (відкриті та закриті тестові завдання). Підсумковий контроль має своїм завданням з'ясувати рівень засвоєння студентами навчального матеріалу після завершення вивчення змістових модулів дисципліни. Він проводиться у вигляді аудиторного письмового тестування. Загальна кількість балів є сумою балів поточного та підсумкового модульного контролю.

V. Підсумковий контроль.

Формами проведення підсумкового контролю є:

- дві модульні контрольні роботи у вигляді тестів, що їх пишуть студенти протягом семестру (підсумковий модульний контроль);
- залік, що складають студенти у разі незгоди їх із балом підсумкового модульного контролю, що вони отримали протягом вивчення даної дисципліни. Залік включає в себе основні запитання зі всіх тем, що були винесені для вивчення курсу.

VI. Шкала оцінювання.

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література.

1. Білявський Г. О., Бутченко Л. І. Основи екології: теорія та практикум / К.: Лібра, 2004. 368 с.
2. Бондар О. І., Корінко І. В. Основи екології / Х.: ДЕІ-ГТІ, 2005. 236 с.
3. Джигирей В. С., Сторожук В. М. Основи екології та охорона навколишнього природного середовища (Екологія та охорона природи) / Львів: Афіша, 2001. 272 с.
4. Коваленко Г. Д., Попенко Г. С. Основи екології / Х.: Вид. ХНЕУ, 2006. 228 с.
5. Олійник Я. Б., Шищенко П. Г. Основи екології / К.: Знання, 2012. 558 с.
6. Потіш А. Ф., Медвідь В. Г., Гвоздецький О. Г. Екологія: основи теорії і практикум / Львів: Новий Світ-2000, 2004. 296 с.
7. Сухарев С. М., Чудак С. Ю. Основи екології та охорони довкілля / К.: Центр навчальної літератури, 2006. 394 с.